

ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57

E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57

E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.08 "Eficientizarea utilizării resurselor de sol și a diversității microbiene prin aplicarea elementelor agriculturii biologice organice",
Director de proiect: dr.hab. FRUNZE Nina, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie, Universitatea Tehnică a Moldovei,
pentru anii 2020 - 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali
(Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 16 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Valoarea studiului este determinată de scopul proiectului "Eficientizarea resurselor de sol și de biodiversitate prin aplicarea elementelor agriculturii biologice (organice) și identificarea relației lor cu însușirile fizico- chimice și caracteristicile fertilității solului", ceea ce este continuat de obiectivele proiectului: evaluarea diversității filogenetice generale a comunităților microbiene din soluri diferite după tipul de utilizare agricolă; relevarea taxoanelor dominante ale procariotelor din diferite soluri antropice; determinarea celor mai importanți factori, ce condiționează formarea structurii și diversității comunităților microbiene procariote pentru validarea evaluării microbiologice a potențialului de sănătate și resurselor de sol din RM; analiza comparativă a structurii comunităților microbiene din sol în relație cu calitatea materiei organice a solului pentru dezvoltarea bazelor științifice ale biotehnologiilor agricole. S-au cercetat (în comparație) comunitățile microbiene din cernoziomul tipic slab humifer și cernoziomul carbonatic, și al fâșiilor forestiere din imediata apropiere (cca 100 m). În baza rezultatelor obținute a fost propusă metodologia de evaluare a stării solurilor studiate cu ajutorul indicilor de biodiversitate ca reacție de răspuns a factorilor biotici și abiotici, inclusiv și cu a microorganismelor necultivabile. A fost argumentat și elaborat modelul tehnologic de producere a culturilor furajere, menținând și/sau sporind conținutul humusului în sol în dependență de asolament, nivelul și tipul de fertilizare și propus producătorilor agricoli. S-a elaborat Modelului tehnologic de prevenire a biodegradării solului (Îndrumare practice pentru fermierii republicii), aprobat de MAIA.

Obiectii:

Deși obiectivele trasate și rezultatele preconizate în propunerea de proiect sunt declarate ca fundamentare a fenomenelor din agricultura ecologică, din informația prezentată acest postulat nu sa demonstrat, rămânând doar ca un studiu teoretic. E confuză și folosirea noțiunii de agricultură biologică (organică), care în conformitate cu Legislația Republicii Moldova (Legea 115/2005 și HG 149/2006) acest gen de activitate este numit agricultură ecologică.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Diseminarea materialelor obținute s-a efectuat prin editarea rezultatelor studiului în 54 publicații, dintre care 9 articole în reviste recunoscute din străinătate, 2 articole în reviste naționale (cat. B), un articol într-o culegere științifică RM, 6 articole în culegeri a conferințelor internaționale, 19 articole în culegeri a conferințelor din RM, 7 teze la conferințe științifice internaționale 18 teze la conferințe științifice din RM, precum și o recomandare practică și un ghid practic. Au fost înregistrate 7 participări în regim on-line la manifestări științifice internaționale și 7 naționale. Colectivul proiectului a obținut 2 aprecieri de recunoaștere a rezultatelor obținute. Articole în alte reviste din străinătate recunoscute - 4

Obiecții:

Nu este vizibil impactul științific, social și economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

- cerere de brevete de invenții - 2;
- materiale la saloanele de invenție – medalie aur – 1

Propunând metodologia de evaluare a stării solurilor cu ajutorul indicilor de biodiversitate ca reacție de răspuns la acțiunea factorilor biotici și abiotici, se propune că eficacitatea utilizării resurselor de sol a constituit 10-30% în asolamentul fără lucernă și 12-36% – în asolamentul cu lucernă. Se presupune că rotațiile culturilor cerealiere-furajere cu aplicarea elementelor agriculturii ecologice nu numai că oferă posibilitatea obținerii proteinelor furajere ieftine, deși argumente convingătoare nu sunt prezentate. Valoarea proiectului rezidă în elucidarea particularitățile diversității biologice a reprezentanților diferitor grupe sistematice de microorganisme.

Obiecții:

Nu este clar descris impactul științific, social și economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului. Lipsesc brevetele de invenție și alte forme de protecție a proprietății intelectuale. Deși studiul efectuat se deosebește prin originalitatea, complexitatea investigațiilor și se pretinde la abordarea unei noi direcții de cercetare, totuși nu este expusă valoarea științifică, ecologică și socio-economică a rezultatelor înregistrate. Deși membrii echipei de creație au participat la lucrările diferitor foruri științifice naționale și internaționale, în raport lipsește informația privind aprecierea și recunoașterea rezultatelor, promovarea rezultatelor în mass-media. Lipsesc rezultatele și perspectivele implementării rezultatelor înregistrate. Lipsese informația privind materializarea și capitalizarea rezultatelor obținute în proiect.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Echipa proiectului este constituită din 5 cercetători, inclusiv un dr. hab., 2 dr. în științe și 2 cercetători fără titlu științific. Procentul tinerilor în proiect 20,0, Nu a fost susținută nici o teză de doctorat/postdoctorat.

Punctajul mediu acordat: 23,1

Concluzii și recomandări:

Informația prezentată în raport reprezintă un lot informațional privind particularitățile microbiocenozelor solului în baza abordării teoretice și examinării diversității biologice a reprezentanților biotei solului, îndeosebi a microorganismelor procariote din diferite grupe sistematice. Pornind de la axioma că micro-biomul solului dispune de capacități potențiale de ameliorare a creșterii plantelor, devine rațională nu numai cuantificarea și determinarea biodiversității microbiocenozelor solului, ci este necesară abordarea profundă a relațiilor și funcțiilor acestora în coraport cu culturile agricole intru sporirea indicatorilor calitativi și cantitativi ai recoltelor, precum și soluționarea problemelor ecologice.

Se propune calificativul general: Bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc